

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
székhelyen szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon petít
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Ahá!.. Mindjárt kiszül most!..

Debreczen, november 11.

(D.) Tehát nem a kiegyezés, nem az önálló berendezkedés, nem a Bánffy nyilatkozatának állítólagos elmaradása, sat. holmi országos érdekü dolgok miatt van az obstrukció, — amit ugyan régen sejtett már az egész ország, — *hanem pártérdekből, a választások miatt!*

A Kossuth-párt, melynek a választások ellen — mert a polgári házasságot megszavazta és szaporodott — nincs panasz, nem obstrukció, hanem a Polonyi-Barthaféle ultramontán szélsőbal, mely a szabadelvűen gondolkozó nemzet színe előtt bigott klerikális magatartásával minden presztizsét eljátszotta; a nemzeti párt, melynek presztizsége ugyan minél kisebb volt, de a néppárti szövetséges pajtáskodás által annak a kiesinek is befütyölt és végre a néppárt, melynek nem használt se templomi predikáció, se bucsujárás, szentség-hordás és a megfeszített Jézus-Krisztus szenvedéseire hivatkozó vallási visszaélés, levén ő a népszerűség keretén annyira kívül; hát mert ezt az erkölcsileg öngyilkos három pártot a legutóbbi választások hatalmas kimustrálták: — ordíts kapu, kiáltás város! Fizess ország, sírads ország! — Akarod avagy nem, mert van még obstrukció, van még torma és addig reszeljük az orrod alá, hogy kiszül a szemedből Bánffy Dezsőt, ezt a szálkát, máskülönben a jövő választások alkalmával egészen meg fog menteni tőlünk a gerendától. Tisztára fogja söpörni Augiász istállóját! . . .

Az Apponyi, Horánszky és Károlyi Sándorék beszédeiből a dolog nyitjára, rá jöttünk volna tehát mégis és többé nem kell törni fejünket az obstrukció mesterségesen elvariált okának kitálalásán, amit ösztönszerűleg, körülbelül úgy is tudtunk! De annyira dekorálva volt nemzeti lobogókkal, garnirozva hazafias szándékkal, parfümírozva országos érdekekkel, hogy hiába igyekeztünk közüle kibontani az önérdek férge magvát és megéreztetni az országgal a Dániából eredő önzés szagát. De ime most, segítségünkre jöttek a tisztelt urak maguk és önmegfeledkezésük egyik szenvedélydulta pillanatában lerántották a leplet az egész kramázsról:

Lássd hát ország! Szagold hát ország!

És lehetünk most már szerencsések jelenteni, hogy: látjuk is, szagoljuk is, és a szagát érezzük is! A néppárt, a nemzeti párt, az ultramontán szélsőbal frakció háromságának összezagyvált kotyvaléka megundorít és kigőzölgése inficiálja a levegőt! Ezt nevezzük a hazafiság kinövésének, hogy azt ne mondjam, ürüléknek, mely a legperfidebb öncél szüleménye; az országnak, országos érdek nélküli megrablása: pénzileg és időleg egyaránt!

Ime, előttünk a meztelen kép, hogy a tisztelt urak saját hierarkikus hatalmak fentartása és megőrzése czáljából az ország kasszájához folyamodnak; és rutul elfecsérelt népszerűségük vérdíját, a Bánffy megbuktatásával akarják példássá tenni: *„Megemlegeted azt a napot, a melyen megbántod a papot!”*

Az süil ki ebből az egész obstrukcióból, hogy a háttérben a fekete hatalom áll, a mit az egész érseki udvar ama kiadványa, hogy a törvényhatósági testületbe egy szabadelvű embernek se szabad bejutnia, hathatósan bizonyít. Az fog kiszülni, hogy ez az obstrukció banda egy dróton rángatott eszköz, mely a népszerűség teljes hiányában leledző mozgó erőnek bábjátéka, a jezsuita furfang hadserege, mely ezen a pokolian kieselt uton, országszeme láttára, világszeme láttára, a parlamenti többség kellő közepéből akarja bosszujának vérpadára huzolni azt az akadályt, mely a néppárti fekete lobogót, a mig ő van Budán, a bástya fokára kitűzteni nem engedi.

Nyiljanak föl a mi szemek és kutassunk az okok után! Keressük és meg fogjuk találni a forrást, melyből e szennyes viz bugyog, és akkor füleiknél fogva ragadhatjuk meg az obstrukció denevéreit, melyek nem egyebek, mint a sötétség szárnyas egerei!

A helyzethez.

Budapest, november 12.

Az egész ország közvéleményének növekvő bosszúsága mellett folytatják az ellenzéki pártok az obstrukciót. A vezérszerepet a nemzeti párt játsza benne. Ezt a pártot nem ám talán a szomszédai ragadták magukkal az obstrukcióba, hanem kezdettől fogva rendszeresen dolgozott az a parlamenti errorizmusra

Már hónapokkal ezelőtt nem csináltak e párt előkelő férfiai titkot abból, hogy maguk elé tüzték a vagy-vagy-ot, tudni illik, hogy vagy megbuktatják a kormányt és szétrobbantják a szabadelvű pártot, hogy aztán új pártkombináció által maguk jussanak uralomra; vagy pedig visszavonulnak a politikai élettől.

A nemzeti párt tehát élethalál harcra viv vezéréért és ki-ki biztos lehet a fölül, hogy ez a kétségbeesett küzdelem nem a Bánffy-kormány bukásával, nem a szabadelvűpárt széthullásával, hanem az Apponyista község teljes felosztásával fog végződni.

Bizonyos persze az is, hogy sikerülhet az obstrukciónak az indemnity-javaslatot meghiusítani és a dolgot odavinni, hogy 1899. január 1-én sem költségvetés, sem indemnity-törvény nem lesz. Ezzel a valószínűséggel mindenesetre kell számolni, de ebből még semmikép sem következik az, hogy e miatt sikerülhet egy csekély kisebbség akaratát nemcsak a nép képviselet nagy többségére, hanem még a koronára is rá erőszakolni.

Csakis az a szükségesség fog abból származni, hogy a kormány a parlament utólagos jóváhagyásának reményében törvényesen megszavazott költségvetés és budget-provizórium nélkül fogja az ünnepeket tovább vezetni.

Ez bizonynyal nem kívánságos állapot, de a felelősséget érte egyes egyedül az ellenzéknek kell viselnie és a közvélemény, mely már ma is az ellenzék ellen fordul, akkor majd viharra nő, mely elsöpöri őt a nyilvános szintérről.

Országgyűlés.

Budapest, november 11.

Kossuth Ferencz a Hentzi-szobor áthelyezése ügyében sürgős interpellációt jegyzett be.

Az első szónok nem kisebb ember mint a Nemzeti kaszinó elnöke, Esterházy Mihály gróf volt.

A gróf ur a Ház felosztásáról is beszélt s nagy diadalt szerzett Cromwellnek, a kitől azt ezítálta, hogy föl kell írni a parlament homlokára: *Ez a ház eladó!*

Majd Tisza István gróf emelkedett fel.

Taps és éljenzés hangzott.

A szónok ezután azt a kérdést vetette fel, hogy helyes-e a parlamenti anarkiát állítani az esetleg nem kifogástalanul választott parlament helyébe? Ha az ellenzék annyira elítéli ezt a parlamentet, akkor kezdettől fogva kellett volna tiltakoznia és nem ma, de két évvel ezelőtt kellett volna már a parlament minden munkáját lehetetlenné tennie. Am az ellenzék egy kicsit későn ébredt. Gróf Apponyi tavaly veszélyesnek tartotta az obstrukciót, az idén nem tartja. Jó. De ezt a tavalyelőtti választásokkal indokolni legalább is különös. Ez a jellemző. Ilyen kibuvókra van szüksége a nemzeti pártnak, mely esőkönyösen hallgat arról, a mit a kiegyezési javaslatokból ismer és esőkönyösen tudakozódik arról, a mit ma még ismerni nem is lehet.

— Az aprólékos momentumok ilyen kidomborítása és előtérbe tolása bizonyítja legjobban a nagy elvi harcok esődjét.

Végezetül Tisza István a nagy dátumról is beszélt. Január eisejéről, amikor beáll a dilemma, hogy kisebbség vagy a többség akarata szerint legyen-e törvénytelen állapot. A többségnek akkor minden rázkódást el kell majd háritania.

— Huszonket évvel ezelőtt, így végezte Tisza István hatásos beszédét, — mint fél-gyermek, néztem a Ház karzatóról a parlament küzdelmét. Akkor a gyermek lelkesedést merithetett a szép és nemes küzdelmekből. De mit merítsen az az ifju, aki most nézte a karzatóról?

Személyes kérdésben Horánszky Nándor kért most szót.

— Nem ismerem magamra nézve — mondá — sürgősebb kötelességet, mint elősegíteni, hogy a parlamentárizmusnak ez a hamis és hamisított formája eltöröltessék. (Viharos tetszés a baloldalon.)

Tisza István gróf erre is megfelelt:

— Ha Horánszky ur ma így elítéli ezt a parlamentárizmust, mért akarta tavaly megmenteni? Vagy neki záros napokon komoly és páratlan napokon nem komoly az a parlamentárizmus?

Egy kis vagdalkozás következett még erre Horánszky és Tisza István között.

Az elkótyavetyélt diploma.

Debrecen, november 12.

Nehéz időköt élünk, ólomsúlyyal nehezedik vállainkra a teher, agyunkra a gond: a megélhetésért! Életünk valóságos küzdelem a létért, bajvivása nyomorral, minden téren!

Ma már a társadalom minden rétegét áthatotta a tudat, hogy e súlyos viszonyok között egyedül nem, csak társulva boldogulhat, közös válvett munkában.

Igy alakulnak a különböző szövetkezetek, társaságok, egyletek stb, melyek azonban csak addig jogosultak, virágza-

nak, sőt természetszerűen fejlődnek is, a míg szilárd erkölcsi alapon, reális és törvényes eszközökkel dolgoznak.

Igaz ugyan, hogy minden szövetkezés vagy társulás, önrendelkezésünk, egyéni szabadságunk korlátozásával jár; de tekintve, hogy e korlátok minden esetben a jobbak és igazak szellemében állíthatnak: a társadalomra csak előnyös lehet a gyengéd és ingadozók ily megszorítása.

Ily értelemben ez alapon tartanám én szükségesnek és üdvösnek rendünk tömörülését, mert a tulnyomóan kifogástalan többség alkotta határok közzé lennének terelhetők az ingatagok vagy eltévelyedettek, ha javíthatók; kiirthatók, kidobhatók a javíthatatlanok.

Lehetséges vagy elképzelhető-e, hogy oly tekintélyes kar, minő az orvosi, egy percig is megtünné kebelében egy elvetemedett kartársat, gyalázatos dehonestáló üzemek mellett; ha pl. a debreczeni orvosgyógyszerész egyesület által kidolgozott terv szerinti orvosi kamarák felállítva lennének?

Csakis rendünknek mai desolut állapota bátoríthat fel egyes elzúllott kartársainkat hivatásának nemes és önfeláldozó teréről a bűn és förtelen aljas lejtőjére lépni notorius csaló és népámitó üzemekhez büntársul szegődve.

Legfőbb ideje, hogy a jók és igazak tömörülve válvette munkálkodjanak az annyira és oly szépen körvonalozott kamarák felállításán.

Valahányszor még fenti kérdés felszínre hozott, mindannyiszor szerény véleményem szerint az illetékes körök és a közvélemény érdeklődés hiányán érthetetlen közömbösségben szenvedett az hajótörést.

Nem érdeklődik, közömbös pedig a „homo sapiens“ az iránt, a mihez nem ért; méltányolni azt nem tudja, aminek arra érdemes voltát nem ismeri; lelkesedni azért nem lelkesedik, amiben lelkésítő elemet nem talál.

En tehát egészen más oldalról óhajtánám a társadalmat és intéző köröket megostromlandónak a kamarák felállítása és általában az egészségügy rendezése érdekében.

Feltárva az egészségügy gazdag tárházát megismertette annak szebbnél-szebb, olcsóbbnál-olcsóbb eszközeit; rámutatva a sok nyomor és szenvedésre, mely azok fogantatása által el lenne háritható: tiszta, világos képet kívánnék alkottatni az egészségügy rendezése nagy köz- és nemzetgazdasági fontosságáról úgy pénzügyi téren, mint a haza véderejének fentartása czéljából.

Közegészség ügyünk sajnos még mindig elmaradott állapota sok és hasznos egészségügyi intézkedéseink eredménytelensége; nem az illetékes körök munkássága vagy buzgalmanak hiányos voltán, sem a végrehajtó közegek hanyag vagy fölületes voltán, legkevésbé pedig népünk indolentiáján vagy értelmetlenségén mulik; hanem tisztán és egyedül a nagyközönség nem minden rétegének, igen hiányos, sőt csaknem teljesen nélkülözött egészségügyi (hygieniai) képzettségén.

Ez okból én hasznosabb munkát üdvösebb eredménnyel el sem képzelhetek e pillanatban, mint a más téren kiválóan képzett társadalmat, az egészségügyi követelményekkel megismertette; fogékonyakká, áldozatkészékké tenné e nembeli követelmények iránt, hogy odaadó, buzgó tevékenységükkel támogatva elősegítsék közegészségügyünk rozoga alkotmányának újra építését.

Ez okból hálás köszönettel vagyok eltelve a debreczeni orvos és gyógyszerész egyesület vezetői iránt, mely osztotta nézetemet egyhangú, osztatlan lelkesedéssel járult hozzá szerény munkámnak a szemhygieniájának kiadásához; és bizton hiszem városunk művelt közönsége bebiztandja igazaimat: népünk nem indolens; sőt magas értelmi fokánál fogva megtudja különböztetni a jót a rossztól az üdvöst

TÁRCZA.

A pénz.

(Legend a.)

És megteremté Isten e világot,
S benépesité élő állatokkal.
Fejükké tette ezeknek az embert,
Hogy uralkodjék rajtuk mindörökké.
Az embernek lakhelyéül az Ur
Adá a földnek legszebb részeit,
A legtermékenyebb vidékeket,
Hogy gond, fáradság nélkül szaporodjék
S élvezze létét édeni örömben
Az emberfaj, melyet kitüntettet.
S az ember nőtt, virágozott dús ölen
A természetnek, élvén kincseit,
Melyek számára minden jót megadtak.
Míg egyszer, amig ósmondák regélik,
Akadt olyan, ki nem elégedett meg
A földnek bő, szelid gyümölcsivel,
Mik kínálkozva hajlottak feléje;
Kevésnek tartá a föld felületét,
Nagyobbra, többre vágyott s vakmerőn
A földet felszakítá és lement
Gyomrába, hova nem süttött a nap.
De fényt látott ott s balgán azt hívé,
Hogy az a fény isteni, égi fény.
Pedig pokolnak tüze vala az:
Arany szikrázott lent a föld méhében
S őrizték azt fekete démonok.
Az ember azt vélvén, hogy isteni
Szikrát lelt meg, mohón kapott feléje.
Az ördögök a bölcsesség kővének
Mondák; az ember elhitte nekik
S eladta érte a lelkét cserébe.
Aztán fölszínre nozta a követ,

Elkábitott mindenkit esalfa fénye,
És minden ember vágyott már utánna,
Értéke lett, törték a földet érte.
S megszületett a gyűlölség, irigység,
Az alvilágnak minden fajzati
Ellepték a földet, mert az aranynyal,
Mint láthatatlan kísérők jövének.
Ur lett a gonosz, gyilkos lett az ember,
Megölte pénzért atyjának fiát.
És látva Isten mint ezt, megharagvék,
Lesujtá átka villámát a földre
S mennydörgés közt így szólt az emberekhez:
„Megátkozlak, óh embernek fia,
Elfordítom téled tekintetem,
Nem érdemled a jóságos kegyelmet,
Halljad tehát erős ítéletem.
E föld természetadta kincseit
Bőségében elégnék nem találtad.
Küzdes leszen ezentul életed,
Mindent nehéz munkával fogsz elérni,
Szükségleted lesz most már a pénz,
Akáresak a föld, víz és levegő,
Amely nélkül nem tudsz sehogy megélni.
Ezer veszély közt túrjad ezt a földet,
Fáradsággal dolgozz s egyed naponta
Arezod verejtékével kenyered!”

Argyrus.

Muszka becsület.

„Régi dal, régi dal, régi dicsőségről.”

Irta: Bodnár János.

— Itthon van a tiszteletes ur, asszonyom? — E szavakkal lépett be Alexiovics Iván, orosz főtiszt a m.-peterdi ev. ref. lelkész egyik szobájába.

— Mit akar vele uram? kérdé a tiszteletesné kurtán.

— Nem ezt kérdeztem asszonyom, — értsen meg jól, — itthon van-e a tiszteletes ur, — kérdé a főtiszt fokozott durvasággal.

— En meg azt kérdelem, mit akar vele az ur? felelé a tiszteletesné szintén egy hanggal feljebb.

— Először és utoljára kérdelem, — mondá Alexiovics csaknem ordítva, — azt akarom tudni, hogy itthon van-e a tiszteletes ur vagy nincs?

On ugy látszik uram, feledi, hogy tisztí kabát van rajta és hogy védtelen nővel áll szemben s ugy látszik, hogy nekem kell erre figyelmeztetnem. Kérdelem azért szépen, mi dolga van a férjemmel?

— Hivatalos ügyben jövök hozzá asszonyom, — felelt a főtiszt egészen a gyöngédség hangján, mintegy megbánva előbbi durva föllépését, — s végtelen lekötelezne, ha hozzá vezetne, hogy minél előbb végezzem dolgomat, mely halasztást nem tűr, — különben utam is sürgős.

— Szívesen uram, kövessen! Férjem e szobában van s rendelkezésére áll!

A tiszt benyit a szobában s bemutatja magát. A lelkész zavartan kínálja székekkel vendégét s látogatásának oka felől tudakozódik.

Most a tiszt lesz zavart — — — kifejezéseket keres — — — de nem találva szavakat — egykedvűen foglalja el a megkínált széket.

— Azonnal a dologra térünk tiszteletes uram, csak rendbe szedem kissé goodolataimat! Csak ennyit bir rebegni csipán s gyöngyök verődnek ki homlokán, mik jelzik, hogy belsejébey óriási küzdelmek dülnek.

A lelkész esőngét s hideg süttet és bort hozat vendégének, mit az észrevehető

és czélszerűt, a káros és haszontalantól szóval örömet tanul.

Végül csak azt sajnálom hogy az egészségtannak csak-e kis részét nyújthatom; de a nagy közönségen a sor, hogy e mű széleskörű elterjedését biztosítva kartársaimat hasonló tevékenységre buzdítsa, hogy mihamarább e nagy tudomány minden ágában betekintést nyújtsanak.

Csak midőn a nagy közönséget majd áthatja az egészségtani követelmények lényege és haszna, jöhetnek bátran és feltartóztatlanul a szükséges átalakítások tárt karokkal fogadja és odaadó támogatójául szegődik majdan a nagyközönség, a nép is.

Dr. Burger Péter.

A debreczeni gazdasági egyesület működési tervszövege.

A debreczeni gazdasági egyesületnek taglétszáma jelentékenyen megnövekedett, mert Debreczen gazdái maguk is érzik, hogy csak összetartás által érik el érdekeiknek érvényre juttatását. A debreczeni gazdasági egyesület, tagjai számával így megerősödve, most már mintegy kényszerítve is van működésével nagyobb határok közé és még inkább a nyilvánosság elé lépni.

Éppen ezért az egyesület választmányára október hó 30 án tartott ülésében elhatározta, hogy ezentúl még nagyobb aktívot fejt ki, különösen szem előtt tartva a debreczeni gazdák erkölcsi és anyagi érdekeit.

Az egyesület ügyviteli munkáit ugyanis eddig a titkár és az egyesületi jegyzői vezették, kik külön hivatalos teendők és külön fekvő hivatalos helyiségeik miatt néha a legjobb akarat mellett sem voltak képesek kötelezettségeiknek mindenben eleget tenni. S most, hogy a munkák előre láthatólag nagyobb arányúak lesznek,

azok a jelenlegi beosztás mellett rendszeres gyors és pontos elintézésre nem számíthatnak. Változtatni kell tehát a rendszeren s erre nézve a választmány következő határozatokat hozta.

1. Mindenek előtt az egyesület tagjai és az ügyvezetőség közti érintkezés megkönnyítése a főfeladat. Az egyesület ugyanis ez időszerint külön hivatalos helyiséggel nem rendelkezik s a tagok általában nem szívesen s csak igen ritkán járnak fel a jelenlegi titkári hivatalba, mely a kir. gazdasági tanintézet egyik tanári szobája, oly helyiséget kell tehát választani, hova a tagok szívesebben eljárnak s melyet az egész debreczeni nagyközönség ismer.

Ez pedig nem más, mint Debreczen város gazdasági tanácsosának hivatalos helyisége a városházán. A választmány elhatározta, hogy felkéri a városi tanácsot, adjon helyet a gazdasági egyesület számára a városházán, a gazdasági tanácsos hivatalos helyiségeiben. Ezt minden debreczeni dazda ismeri s ide bizonyára szívesebben feljár, mint az eddigi hivatalos helyiségbe.

A helyiség még magában véve nem elegendő, hogy az érintkezés megkönnyíthessék, hanem oda kell még oly egyén is, a kit a tagok ismernek s a ki viszont a tagokat is ismeri. Mivel pedig az egyesület mostani jegyzője Rácz Lajos, éppen a gazdasági tanácsos osztályában működik, a választmány elhatározta, hogy Rácz Lajost egyesületi másodtitkárnak választja meg, a ki is tartozik a városházán levő hivatalos helyiségben egyelőre napjában két hivatalos órát és pedig reggel 8—9 ig és délután 2—3 ig tartani, a gazdasági egyesületi tagok részére.

A titkár megtartja eddigi működési körét, ő vezeti az ügyeket s adja ki azokat elintézés végett a másodtitkárnak. Ily beosztás mellett minden ügy, vagy a tagoknak minden dolga a lehető legrövidebb idő alatt elintézésre nyerhet.

3. De mivel maga még az érintkezés megkönnyítése nem elegendő arra, hogy

az egyesület tagjai s általában a nagy nagyközönség kellően tájékozva legyen az egyesület működésének minden mozzanatáról, azért a választmány elhatározta, hogy az egyesület a jövőben minden ügyéről a helyi sajtó útján fogja tájékoztatni a nagyközönséget.

Az egyesület által tervbe vett működés a gazdáknak s ezek közt első sorban az egyesület tagjainak erkölcsi és anyagi haszon megszerzésére irányul.

Nagyfontosságú s Debreczen város nagyközönségét közvetlen érdeklő dolgok elintézése előtt állunk. Mindinkább előtérbe lép annak a szükségessége, hogy ilyen — a gazdákat közvetlenül érdeklő — kérdésekben a gazdák ne csak egyenként és személyenként, hanem független egyesületük által képviselve, mint testület is felszólalhassanak, érdekeiket előbbre vihessék és jogaikat megvédhessék. Mivel pedig Debreczen város gazdái érdekének s jogainak leghivottabb szószólója és őre az az egyesület, melyet Debreczen város gazdái teremtettek meg, mi sem természetesebb, hogy a debreczeni gazdasági egyesület — hivatásának ezen tudatában — a jövőben jogosan részt kíván venni Debreczen város gazdasági ügyének tárgyalásánál.

Ilyen ügyekben való részvétel mindenestre csak előnyös lehet a gazdasági egyesület tagjai számára, annyival is inkább, mert ezzel a gazdasági egyesület erkölcsi súlya nagyban emelkedik.

A választmány elhatározta tehát, hogy mindazon körökbe, melyekben Debreczen város gazdasági kérdései tárgyalatnak, az egyesület mint ilyen ezentúl iparkodni fog bejutni s ott a tanácskozássokban részt venni. E körök a debreczeni városi gazdasági bizottság; Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága és a debreczeni kereskedelmi és iparkamara. Az első kettőbe ez idő szerint az egyesület mint ilyen, még nem vehet részt, amennyiben az azokban való részvétel a törvény és szabályrendeletek alapján van

jó étvágyal költ el. Kis vártatva föláll s egészen közel menve a lelkészhez így szól hozzá:

— Tiszteletes ur! Igérje meg nekem, hogy 10 évig nem jelenik meg a külvilágban s hogy 10 évig, ha csak a viszonyok az önök javára kedvezőbbben nem alakulnak, nem lépi át portájának küszöbét s nem mutatja magát az emberek előtt.

A lelkész kérdőleg függeszti a beszélő arezára tekintetét, — látszik, hogy magyarázatot vár tőle e mystikus szavakra, melyek meglepték őt.

De a tiszt lázasan folytatja tovább. — Mindkettőnk élete függ ettől tiszteletes ur! Mindkettőnk élete, érti? — az én életem, — az közömbös rám nézve, mert én katona vagyok, a ki mindennap farkas-szemet néz a halállal, — de sajnálom önt, a kinek oly nagy, oly nemes családja van. Ne kérje miért, csak ígéretét adja! . . .

A lelkész szánakozólag nézi végig az ifju tisztet, kit örültnek tart, — de annak határozott főnséges tekintete utolsó gyanuját is eloszlatja e tekintetben s zavartan süti le szemét, mintegy szégyenelve önmaga előtt is előbbi gondolatait.

— Becsületes embernek tart engem? — szól a tiszt ismét.

— Abban sem okom, sem jogom kételkedni nincs, — de nem is lehet! — felel férfias bátorsággal a lelkész.

— Ezt vártam Öntől! most adja a kezét s tegye meg, a mit kértem!

A lelkész kezét nyújtja, — mit a főtsiszt barátságosan ráz meg s hosszan tartja a magáiban. — — Majd így bucsuzik:

— Ne feledje el ígéretét tiszteletes ur! Isten Önnel! Erre sarkon fordul s katonás léptekkel hagyja magára a bámuló lelkészt . . .

*

Másnap hajnalban tompa dobpergés riasztja föl a lelkészt szenderegéséből.

Villámgyorsan ölti magára ruháját s az ablakhoz siet, de rémült arezzal tán torodik onnan hátra, mert a mit laka előtt lát, megfagyasztja pillanatokra minden ereiben a vért.

Tizenegy embert, közöttük rokonait, jó barátjait s legjobb ismerősét látja laka előtt felállítva, hátra kötött kezekkel sorban; tizenegy jó barátot s az esteli rejtélyes látogatót, a fiatal muszka tisztet — ki töltést vezényel katonáinak.

Fejéhez kap s örülként fut ki az utcára, hogy segélyért kiáltozzon.

E pillanatban, mielőtt valaki észrevehette volna, — melléje ugrik az orosz tiszt, fél kezével befogja száját, féllel pedig betosztatja a lelkészt udvarába, hol így szól hozzá:

— Uram, ön feledni látszik ígéretét és adott becsületszavát! Menjen szobájába s ne szegje meg az adott szót, mert én tudom, hogy ön magyar!

A lelkész tántorogva indul szobájába s kimerülten rogy a közelben álló zsölylye székbe.

Most sortüz durranása hallatszák föl s a tizenegy ismerős, jó barát, rokon holtan bukik a véres anyaföldre. A lelkésznek nincs annyi ereje, hogy ablakához lépjen, lelkét annyira elfogta a fájdalom, hogy megbénította pereczekre akaraterejét is.

Lehunyt szemekkel, szótlantul ül széken s kínos gondolatok, fájó emlékek kergetik forró agyában egymást . . .

Pereczek mulva Alexievics Iván lép szobájába.

Katonásan szalutál, azután kabátja belső zsebébe nyúl, előkeres onnan egy irást s azt kitarva a lelkész elé tartja.

A lelkész pedig olvassa a holt betűket, az élettelen papírlapról tágra nyílt szemekkel mohón, olvassa a dölt sorokból tulajdon halálos ítéletét.

— Én, — szól ünnepélyes komolysággal az orosz tiszt, amint az utolsó betűt is elolvasta a lelkész, — pár perecz előtt Önt főbelövettem! Ezért kértem meg ama súlyos ígéretét becsület szava mellett, hogy ma, hogy most még beszélhessek Önnel!

Ha elárulom, ön nem egyezik belé tudom, de így becsületszava kényszerítette erre s most választására bízom teljesen megtartja-e adott ígéretét, vagy megszegi adott becsületszavát?

S most okát is adjam ennek tiszteletes uram, — im hallja meg a következőket is: En első pillanattól kezdve tisztelni tanultam Önt és nemzetét, Önt azért az igaz magyar becsületeségeért, nemzetét pedig azért a rettenhetlen oroszán hősiességért. Nem csalódom, tudom, egyikben sem soha!

S most, még egy szót; nem mindegy ha titkunk nap fényre jő is, — egy golyó lesz a jutalmam érte csupán de én egy muszka tiszt mondom: legyen büszke arra mindig, hogy magyar! . . .

rendezve. De a debreczeni kereskedelmi és iparkamarával érintkezésbe fog lépni s van remény, hogy annak tanácskozásain a gazdasági kérdéseket illetőleg részt vehet.

Ezenkívül azonban élénk figyelemmel fogja kísérni a város mezőgazdasági ügyeit s amennyiben azt teheti, minden erejével oda fog törekedni, hogy a gazdák érdekei megóvassanak.

Egyelőre ezek lennének azon erkölcsi hasznok, mit a gazdasági egyesület tagjai számára megszerezni óhajt s megszerezni fog.

De az erkölcsi haszon mellett az anyagi haszonról sem fog megfélekezni, melynek módozatait általában a következőkben állapította meg a választmány.

1. Az olesó kölesön közvetítése, melyet az egyesület valamely bankkal érintkezésbe lépve létesít meg.

2. Gazdasági hitel szövetkezet alakítása.

3. Mezőgazdasági gépek és eszközök termények, vetőmagvak és áruk olesó közvetítése, melyeket a tagok jelentékeny árengedményekkel szerezhetnek be az egyesület útján.

4. Mezőgazdasági termények s állatok értékesítése az egyesület útján.

5. Gyapju vásár rendezése.

Ezen intézmény élebeléptetésével az egyesületi tagok minden esetre oly nagy anyagi előnyökben részesülhetnek, hogy nemcsak a csekély tagdíj, de annak sokszorosa is megtérül minden tagnak ki ez intézmények egyikét vagy másikat igénybe veszi.

A választmány úgy az erkölcsi, mint az anyagi hasznot hozó intézkedéseket alapos tanulmány tárgyává teszi s azokat amennyiben lehetséges már jövő 1899. év január 1-én életbe is fogja léptetni.

Bizonyos, hogy ezzel az egyesület nemcsak már meglevő tagjaiban erősíti meg a bizalmat az egyesület iránt, hanem a város nagy gazda közönségének még többi részét is rövid időn tagjai közé véli számíthatni.

Egyelőre csak ennyit hozunk a gazdaközönség tudomására abból, a mit a debreczeni gazdasági egyesület tagjai érdekeinek előmozdítására maga elé tűzött. Megmozgatunk mindent, hogy javítsunk gazdáink helyzetén. Részünkről nem hiányzik sem a munkakedv, s ha gazdáink levetik azt a közönyt, melylyel eddig saját érdekeikkel szemben viseltettek, biztos a hitünk, hogy az 1899. év január 1-én életbe léptetendő ezen új működési terünk meghozza a maga gyümölcseit.

iff. Sporzon Pál
gazd. egyll. titkár.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Hétfőn, november 14-én, („A” bérletben)
Bíjjel az erdőn, népszínmű.

Kedden, november 15-én, („B” bérletben)
Az egér, vígjáték.

Szerdán, november 16-án, („C” bérletben)
Bagdadi hercegnő, színmű.

Csütörtökön, november 17-én („A” bérletben)
Az aranyember, dráma.

Pénteken, november 18-án, („B” bérletben)
Mártha, opera.

Szombaton, november 19-én, („C” bérletben)
Mártha.

Vasárnap, november 20-án, délután
1000 év; este rendez helyárrakkal, (bérlet-szünetben): *Fekete rigó*, népszínmű. Irta: Géczy István.

* **Kékasszony.** Varney bájos zenéjü operettje a Kék asszony kevés közönséget vonzott a színházba. Pedig ezuttal nemcsak a darab és, hanem az előadás egyöntetűsége gördülékenysége is nagyobb közönséget érdemelt volna. A ezimszerepet F. Kállay Lujza játszotta.

Énekszámával s játékaival most is sikert ért el. Mezey elég jól énekel, habár egyhamar nem feledtetni elődjét. Székelyt kár operett szerepre erőltetni. A többi szereplők Serfőzy Lozsarekné, Sziklay most is jól játszottak.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Fehérek és feketék harcza.

Budapest, november 11. Wilmingtonban (Észak Amerika) a *Record* című ujság szerkesztője cikket közölt lapjában, a mely a *fehér asszonyokat sértette*. Ennek következtében 600 fehérbőrű lakos, köztük számos előkelő polgár, felfegyverkezve elment a *Record* szerkesztőségébe és *lerombolta az egész nyomdát*. Valami szerencsétlen véletlen következtében a *szerkesztőség helyisége kigyuladt*, a mi nagy izgatottságot okozott. A szerkesztő és barátai eltűntek. Az utcákon fegyveres fekete és fehér munkások járkálnak. Többször összeütköztek. **Nyolcz néger elesett** és kettő megsebesült. A fehéreknek három sebesültjük volt. **Négy négert**, a kik az utcán lövöldöztek, meglínchelték.

NAPI HIREK.

— **Nász a miniszterelnök családjában.**

Bánffy Dezső báró miniszterelnök családjában örömmünnp lesz. A miniszterelnök ifjabb fia *Bánffy* Ferencz báró huszár főhadnagy Kolozsvározott eljegyezte *Petrichevics Horváth Idát*.

— **Presbyteri közgyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma holnap, nov. 13-án az egyház tanácstermében *Kiss* Áron püspök és *Simonffy* Imre főgondnok elnökle mellett közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata 32 pontból áll.

— **K. Tóth Kálmáné meghalt.** A legmélyebb részvétellel értesülünk, hogy a legjobb nő egyike hunyta le halálos álomra szeméit. Azokat, a kik őt ismerték, nemcsak külső megjelenével, de kedves modora varázsával hódította meg. A szó nemes értelmében igazi ref. papné volt, a ki életével hirdette az evangéliomot. Az ispotályi ref. szegények, mint anyjokat siratják. Titkon senkitől sem látva, közölte ajándékait a szegényekkel. Biztatta, vigasztalta őket nyájas, édes szavával, beszédével. Miveltsége jellemzésül csak azt említjük meg, hogy egyidőben férje tollbamondása után az ő kéziratában jelent meg két kötet mű. Mikor lakházán elébb a tüzvész, aztán az árvíz pusztított: a lelkész lakásán volt a szerencsétlenek menháza, s ő ruházta, élelmezte az árvákat. Szívujja már évek óta gyötörte, ezért volt kénytelen visszavonulni a közélettől de ama szűk körben, a hol forgolódott, ösmerték, tisztelték, szerették, s mily hősiésen viselte a reá mért csapásokat. Ő, a gyöngé nő vigasztalta férjét, gyermekét. Zugolódás szava nem jött ajkaira, holott tudta, biztosan tudta, hogy állapota reménytelen. Az idvezültben a ref. lelkésznek egyik kiváló példányképe távozik. Legyen álma esőndes! K. Tóth Kálmán neje szül. verkoczi Budaházy Vilma 53 éves korában, 1898. november 13-án délelőtt 11 órakor, házasságának 35-ik évfordulója napján behunyta szeméit. A megboldogult urnő — kit számos rokonság gyászol — temetése november 15-én, d. e. 10 órakor lesz.

— **Az állatorvosok államosítása.** Élénk tárgyalások folytak most az arra hivatott körökben, hogy egy már régen vajudó kérdést valósítsanak meg t. i. az állatorvosokat államosítsák. A földmívelésügyi m. kir. miniszter most felhívást intézett az összes vármegyékhez, úgy Hajdúvármegyéhez is, melyben az állatorvosok összeírását és azok javadalmazásáról és egyéb körülményeiről kér részletes jelentést.

— **Erzsébet királyné emlékezőte.** A Debreczeni Kereskedelmi Akadémia 1898. évi november 19-én délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor Erzsébet királyné emlékezőtére az intézet dísztermében iskolai ünnepélyt rendez. — Az emlékünnep sorrendje:

Hymnus, Erkel F.-tól. Előadja a Kereskedelmi Akadémia ifjusági zenekara. Dr. Bayer Ferencz igazgató megnyitó beszédje.

Abrányi Emil: A nyolczadik tör. ez. költeményét szavalja Klein Samu I. évf. tanuló.

Országos gyászünnepe, Zsasskovszki E.-tól. Vegyes karban előadják a női kereskedelmi tanfolyam 16 növendéke és az ifjusági énekkar tagjai.

Torkos László: Nagyasszonyunk — halva ez. költeményét szavalja Gerber Jenő III. évf. tanuló.

Gyászdal, Méder M.-tól. Férfikar, előadja az ifjusági énekkar.

Labancz Mihály tanár emlékbeszédje Erzsébet királyné fölött.

Eltávozal. Gyászdal Deák G.-tól. Előadja az ifjusági zenekar.

Dömötör Pál: A temetés után ez. költeményét szavalja Csapó László I. évf. tanuló.

Szánd meg Isten a magyart! Erkel Ferecztól. Vegyes karban előadják a női kereskedelmi tanfolyam növendékei és az ifjusági énekkar.

Dr. Bayer Ferencz igazgató zárószava.

— **A városi képviselők választása.** A jövő héten kortesvilág színhelye lesz Debreczen három kerülete. Hatvan-utczán és Varga-utczán egy-egy, Piacz-utczán pedig három városi bizottsági tagot választanak. A polgármester által kiadott tájékoztató szerint:

Választandó lesz: 1. Az I-ső — *Hatvan-utczai* — választó kerület által 1 bizottsági tag 4 évre. Választási elnök: Szabó Antal. Választási hely: az állami főreáliskola tornaterme. Bejárat: Reáliskola-utca I-ső szám alatt. 2. Az V-ik — *Varga-utczai* — választó kerület által 1 bizottsági tag 1 évre. Választási elnök: Váczy János. Választási hely: a vármegyeháza nagyterme. A VI-ik — *Piacz-utczai* — választó kerület által 1 bizottsági tag 4 évre. 2 bizottsági tag pedig 1-1 évre. Választási elnök: Dr. Kemény Mór. Választási hely: a városháza nagyterme. A betöltött szavazat-lapok a választás napján reggeli 9 órától kezdve délután 4 óráig a választási helyiségben adandó át.

— **Rabbinusok országos kongresszussa** *Ér-Mihályfalván*. Mint értesülünk, ritka esemény színhelye lesz közelebb *Ér-Mihályfalva* városa. Mintegy 200 izraelita pap fog az ország minden részéből összeseregleni, hogy ügyes-bajos dolgaikról eszmecserébe bocsátkozzanak. A kongresszus folyó hó 15 én lesz megtartva az *érmihályfalvai* izr. elemi iskola tágas termében és pedig a közönség távolmaradásával.

— **Raab ezredorvos ügye.** A letartóztatott dr. Raab Gyula nagyváradi ezredorvos ügyében, ki tudvalevőleg öt hónap óta van már katonaszabadításban való részesség gyanuja miatt vizsgálati fogóságban, — mint tudósítónk távirja, a vizsgálatot már befejezték és a hadbíróság jövő héten hirdeti ki Raab előtt az ítéletet, melyet nagy izgatottsággal várnak. A vizsgálat eredményét a legnagyobb titokban tarják.

— **A színházi kiállításra** ujabban a következő tárgyak érkeztek: bessenyei Széll Farkas kir. táblai elnöktől 24 drb. szindarab, egy könyv, 3 kötet „Kassai szemléltető” és egy „Kundt Johanna féle hírlapok és újságok gyűjteménye” könyv. Marossy Endre urtól: Foltényiné Szabó Amália arcképe arany keretben. Komjáthy Jánostól Nemzeti színházi zsebkönyvek 1869., 1872. és 1876-ról. Dávidházy Kálmán: Egy Lendvay kép arany rámban. Dr. Popper Alajos: Blaháné mint „Gerolsteini herezegő” nagy rámban. Blaháné kabinet kép, 3 drb. kis arckép Vizvári és Blaháné. Özv. Dobray Józsefné urnő: Szinlap 1843. április 27 én „Nász és sir” eredeti színjáték 3 szakaszban, szinlap 1847. február 25 én Fánási Lajos jutalmára „A Notre Dame herangozója” regényes dráma 6 képezetben, a Foltényipár arcképe barna arany keretben. Özv. Szabó Sándorné urnő: Martzelné. Pauli Richárd, Kőmives és Dózsa József névjegyalaku fényképei. Szepessy Antalné urnő: Blaha Louise, Krecsányi Sarolta, Nyilvai Irma és Szákfi József kabinet képei, Halmainé és Ujházi Ede makart képei s egy selyem szinlap 1861 márczius 28-án Hökené utolsó föllépteül előadott „Chamounix Lindei” dalmű. Fektér Ferencz nyugalmazott operaházi tagtól: 6 drb. szinlap 1) 1867 aug 31. a nagyváradi szinkörben a debreczeni szinügyegyleti bizottmány pártfogása alatt működő dalszintársulat által előadott „Faust nagy opera. 2.) „Fra Diavolo vagy a teracinai fogadó” vig daljáték. 3.) Dinorah vagy a ploermeli Bucus” vig opera. 4.) „Az allarczos bál” nagy opera. 5.) „Büvös vadász” tüneményes opera. 6.) „Lammermori Luciei” opera és egy a debreczeni színház megnyitásakor készült kis érem a színház képével. — **Onofri Józseftől** Pauzs Géza színezett kabinet képe, Vadnai Vilma. Krecsányiné és Hunyadi József makart képei, Mándoki Béla névjegyalaku képe. — **Lőfkovics Arthurtól** egy nagyobb ezüst serleg fedővel „Mándoki Bélának 1874. január 24. jutalomjátéka emlékéül a kassai halás közönség” felirással, egy kisebb ezüst serleg fedővel „Mándoki Bélának a művészet pártoló közönség Debreczen 1879. január 21. felirással, 3 db. ezüst pohár Mándoki Bélának felirással, 3 drb ezüst koszoru szintén Mándoki Bélának felirással. Dr. **Lőfkovics Márton**tól Kiss Sándor a debreczeni volt intendáns mellszobra.

— **Halálos szerencsétlenség.** Szabó Imre kocsis volt a Wohl-féle tanyán a hadházi vidi földön. Vasárnap a déli órákban két szekérrel nádért mentek. Szabó a náddal megrakott szekér tetején ült, menésközben a lovak megbokrosodtak egy cigány arra haladó járművétől s Szabó Imre a szekérről a lovak közé esett. A szekér Szabó Imrén keresztül ment. Behozták apjának Barros-utezai lakására, hol 4 órai kintóság után meghalt.

— **Bűnügyi végtárgyalások.** A debreczeni törvényszék büntető tanácsa előtt a jövő hét folyamán a következő bűnügyekben tartanak végtárgyalást:

Hétfőn: Kosonszki Béni s társai ellen szándékos emberölés büntetteért, özv. Pásztor Istvánné ellen hamistanuzásért.

Szerdán: Balogh István s társai ellen sikkasztás büntetteért.

Csütörtökön: Gyulai Lajos ellen lopás büntetteért; Szabó István ellen sikkasztás vétségeért; Szoboszlai Lajos s társai ellen sikkasztás vétségeért. Ugyanezen napon másod és harmadfoku itélet hirdetések.

Pénteken: Konecz Tamásné ellen rágalmazás vétsége; Takács János ellen sikkasztás vétsége; Székely Sándor s társai ellen súlyos testi sértés büntette miatt.

— **A debreczeni kerékpár egyesület** tegnap kötötte meg szerződését a jövő 1899. év nyári és őszi időszakára a Margit-fürdő igazgatóságával. Jövőre tehát ismét a fürdő jégpályája lesz a bicikli-sport kedvelőinek találkozó helye.

— **Összetörte a gép a kezét.** Kapusi Zsigmond helybeli lakos 3 éves kis gyermeke a szecskaavágó gép körül játszott több gyermekkel a szomszédjukban. Játékozás közben a gép a kis gyermek egyik kezén az ujjait összetörte.

— **Megöltek egy legényt, 70 forint-jáért.** Fehér Gábor h.-bösörmeényi pintérségéd, egy józanéletű, szorgalmas fiatal ember csak nem rég szabadult fel. Hogy mesterségét megkezdhesse, 70 forinttal a zzebében Munkácsra ment dongát vásárolni. — A mint a városból ki ment, a városon kívül fekvő dongakészítő telepre, egy utitársa akadt, a ki megsejditette, hogy mi járatban van s pénz van nála; rátámadt s agyonütötte. A munkácsi kapitányság annyit sürgönyözött a bösörmeényi rendőrséghez, hogy Fehér Gábor pintérségédet Munkács városban október 29-én halva találták.

— **Vándorcigányok rablótámadása.** H.-Bösörmeény vidékén egymást érik a kóborló vándorcigányok. Egyike-másika az ilyen utazó karavánnak a nappali rablótámadásra is vetemedik. Tegnap volt egy hete, szombati napon, a Cserepes tanya közelében, a hadházi határban (Bösörmeény felől) egy ilyen vándorcigány-esapat egy tanyát fényes nappal délután megtámadott s tyukot, libát s ruczát a tanyabeliek szemeláttára rabolni kezdett. A tanyában levő nők és gyermekek nem merészeltek szólni nekik. Eppen akkor portyázott arra két nánási esendőr, a kik összefogdosták a rablókat s minden pereputyostól bekísérték őket Nánásra.

— **A t. hölgyközönség.** Kik olesó és izlése selyem, gyapju, őszi vagy téli kelméket akarnak vásárolni, kérjék Weiner Mátyás (Budapest, Andrassy-ut 3.) hazánk legnagyobb divatruháza legujabb mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Tájékozasul azonban megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet vagy selyem küldessék.

— **Halmágyi Sámuel női felöltő áruházába** már megérkeztek az őszi és téli idényre a legujabb különlegességek dus választékban.

— **???** Mit vegyünk férfiaknak Karácsonyra? Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és ujvi ajándékok férfiak részére Schwartz Dániel tajtékpipa-metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók: u. m. csakis valódi tajtékpipák és szipkák minden alakban és árban, valamint bőrből pénz, dohány- és szivar-tárczák, séta-pálczák ezüst fogantyúval már 4 frttól kezdve, sakk- és dominójátékok a legjutányosabb árban. Kérem a n. é. közönséget, hogy monogramos és cimerez pipákat, valamint szipkákat sziveskedjenek mielőbb megrendelni, hogy kellő időben elkészülhessenek. Kiváló tisztelettel Schwartz Dániel.

— **Mélikülözhetetlen minden hölgynek** azon képes árjegyzék, melyet Bérczi D Sándor elismert kézimunka-nagyiparos (Budapest, VI. Király-utca 4.) 232 oldalon 1725 eredeti rajzzal rendkívül csinosan állított össze. Ezen árjegyzék páratlan a maga nemében, mert minden elképzelhető kézimunkák és anyagok részletesen, rajzokkal és árakkal vannak benne leírva és csakis ezáltal lehetséges írásbeli megrendeléseket a vevő kívánságának megfelelőleg pontosan elintézni. Kapható posta útján 40 krért, mely összeg azonban 5 frtos megrendelésnél levonatik.

— **Előleges jelentés.** Nőidivatáru- és felöltő-üzletemet végképpen feloszlatom és a hatóságilag engedélyezett végkiárulást folyó hó 16-án megkezdem. Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe. Tisztelettel Rott L.

— **„Az Angol szabó.”** Elvitázhatatlan, hogy hazánkban az ipar fejlődése ma már magas fokon áll és fölszemes szükségleteinket külföldön fedezni. Ott van Kohn Heilmann és fiai az „Angol szabóhoz” címzett nagy férfies gyermek-ruha áruháza, Budapest, Károlykörút 12. sz. alatt, mely mint látványosság is méltó a megtekintésre. Tekintve ezen elsőrangú cég megbízhatóságát, munkája kiválóságát és valamennyi darabon látható jutányos szabott árait, saját érdekét védi mindenki, aki férfies gyermek-ruha szükségleteit e hírneves áruházban szerzi be.

— **Czimbalom kedvelőknek!** Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy czimbalmot tanulni óhajtokat elfogadok **keddtől: művészi fokig** kiképezni a legkiválóbb tanmód szerint. Czimbalom hangolásokat elfogadok. — Értekezhetni 12 órától 2 óráig **Vad István** Széchényi utca 8 szám.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 43.

Bérlet 36. sz. „C”

Ma, szombaton, 1898. évi november hó 12-én

A virágcsata.

Eredeti operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Rozogi Benő	Mezei.
Flannel Arthur	A „kanaboka” Bartha.
Kuntyorka Tamás	agglegények Csatár.
Vedlési Tóni	társulatának Csáky.
Br. Ikervári Niki	tajai Sziklay.
Vég Adolár segéd	Flannel Szentés J.
Fodor Rózsa	üzletében F. Kállai L.
Malmos Judit, vidéki molnárné	Locsarekné.
Ilon, a leánya	— — — Kaposi Józsa.
Halmaz Ferus, vidéki birtokos	Püspöki I.
Tereszéri Pista, az öcsese	— Rubos Á.
Kamélia	— — — Szabó Irma.
Viola	— — — Bárdos I.
Ibolya	— — — Cserényi A.
Flóra	— — — Makrayné.
Rezeda	— — — Csepreghy.
Hortenzia	— — — Bartháné.
Hajnalka	— — — Lévai I.
Georgina	— — — Csepreghy I.
Ödön	— — — Serfőzy Gy.
Zenó	segédek Flannelnél — Antalfi A.
Jenő	— — — Lendvay Ö.
Ollósi, hírlapíró	— — — Tanai F.
Első gyorsfényképész	— — — Makrai D.
Második gyorsfényképész	— — — Nagy Józka.
Egy kis fiu	— — — Serfőzy I.
Első	— — — Kovács Fáni.
Második	— — — Serfőzyné I.
Harmadik	— — — Sziklainé.
Inas	— — — Herczeg S.
Szobaleány	— — — Léway Ilon.

Holnap vasárnap két előadás:

Délután 3 órakor leszállított helyárrakkal:

Két huszár egy baka.

Eredeti énekes népszimű 3 felvonásban.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

A sztrájk.

Száz arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszimű 3 szakaszban.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konecz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy **szabóüzletünk**
kész férfi- és gyermekruha-
áruosztályát

felosztatjuk s meglevő nagy készletünket

igen jutányos áron

véglegesen kiáruljuk s ezzel módot nyújtunk a t. közönségnek, hogy szükség-
 letét nálunk igen olcsón beszerezhesse, mert egész kész férfi- és gyermek-
 ruhaárú raktárunkat véglegesen és teljesen ki fogjuk árusítani.

878

Teljes tisztelettel

Szedlák és Vámos.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
 Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpbal bélelt
 cipőkkel. Ő Fensége hosszabb ideig kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el,
 mint más közönséges cipőkkel. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-
 talpbélelssel, ugyanannál a cipőszínnél s aztán küldjék ide.
 Hiszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak
 a szaloncipők.
 Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
 Az asbestbetétű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom,
 úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
 Szíves tanácsát köszöni
 Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő híve
 WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.
 Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem hörkeményedés, sem
 lábdaganat, sem lábégés.

Rövid ideig viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-
 féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélelssel látja el.
 Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr.
 gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélelés kitűnőségét bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös
 hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.
 Székhelye csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett.
 Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Általános asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-utca 10. sz.

Haszonbérbeadási árverés.

Néhai Pfanschmidt Kálmán
 debreczeni volt lakostól a debre-
 czeni ev. ref. collegium által örö-
 költ, a Szepes-pusztán fekvő 40
 hold 528 □-öl területű, eddig Őri
 Mihály által haszonbérlet tanya-
 föld, a collegiumi pénztári hiva-
 talban folyó év november 22. napján
 d. e. 11 órakor megtartandó árve-
 résen az 1899. évi december 31-től
 számított hat egymást követő évre
 haszonbérbe adatik. — Árvereni
 kívánók kötelesek az árverés kez-
 detén 350 frt bánatpénzt beszo-
 láltatni.

Debreczen, 1898. november 8.

Collegiumi ügyészi hivatal.

Gőzmű ruhafestő és vegytisztító intézet.

Hatvan-utca 9. szám, volt
 kefégyár.

Széchenyi-utca 18. sz., a kir.
 táblával szemben.

Urak és hölgyek figyelmébe!

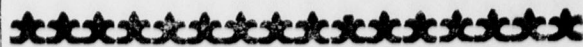
Van szerénység a n. é. közönség figyelmét **ruhafestő és vegy-**
tisztító intézetemre felhívni. Teljes garanciát nyújtok, hogy alább jelzett
 versenyképes olcsó árak mellett finomabb és szebb munkát szolgáltatok,
 mint amilyent bárhol másutt drága pénzért sem kaphat a közönség.

Műhelyemben, mely párisi rendszerű és mindenféle gőzgépekkel dusan
 fel van szerelve, a következő olcsó árak mellett veszünk fel munkákat:

1 férfi öltöny vegytisztítása	1 frittól
1 frt 20 krig.	
1 téli kabát	1-1.30
1 felöltő	1-1.20
Női ruhák vegytisztítása:	
1 setét színű női ruha és	
derék tisztítása	1-1.40
1 világos ruha és derék	
tisztítás	1.40-1.80
1 szalonruha tisztítása	2.-5.-
1 ablakfüggöny	-.60-.80
1 nyakkendő tisztítása	-.12
1 pár keztyű	-.14
1 asztalfutó	-.40-.60

Gőzfestés:	
1 férfi öltöny	1.80-2.20
1 téli kabát	1.50-2.20
1 felöltő	1.20-1.89
Női ruhák festése mindennemű	
színekben:	
1 ruha és derék	1.20-1.70
1 ruha alj	-.80-1.10
1 bluz	-.50-1.-
1 női kabát	-.80-1.50
1 ágycsillag asztalterítő	-.80-1.-
1 ablakfüggöny	-.80-1.-

Gyászra szánt ruhákat haladéktalanul festek, postamegbizásokat a leglelki-
 ismeretesebben teljesítek és különösen figyelmébe ajánlom, hogy mindenféle
 javításokat elfogadok. — Szőnyegek festése és tisztítása.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimálték me
 az európai szárazföldet és ezért egy nagy oszlár-
 gyár indította érezte magát, hogy az egész kéz-
 lelet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében
 eladja. En meg hatalmavva vagyok ezen megbízást
 teljesíteni. En tehát bárkinék megküldöm a követ-
 kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **3 frt**
60 krért; és pedig:

- 6 db finom asztali kést, valódi angol pengével
- 6 " amerikai szab. ezüst villát egy drbból,
- 6 " " " evőkanalat,
- 12 " " " kávékanalat,
- 1 " " " levesmerőt,
- 1 " " " tejmerőt,
- 2 " " " tojáscserleget,
- 6 " angol Viktória-tálcát,
- 3 " igen hatásos gyertyatartót,
- 1 " teaszűrőt,
- 1 " finom cukorporzót,

44 db összesen 3 frt 60 kr.

Mind a fenti **44** tárgy előbb 40 reba került
 és most csak **3 frt 60 kr.** minimális
 áron kapható. Az amerikai szab. ezüst 1 ki-
 belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendőig
 is megtartja, a miért szavatolatlak. Legjobb bizo-
 nyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magam itt, nyilvánosság előtt bárkinék
 kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és
 senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat,
 hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely
 gyönyörű

lakadalmi és alkalmi ajándékul

továbbá minden jobb háztartásban kiválóan alkal-
 mas. Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A. nál

az egy. amerik. szab. ezüstgyárak főügynöksége.

WIEN, II. Rembrandtstrasse 19/9. Telef. 71114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az üszög
 előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztító por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjegy-
 gyel (egészségifém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam és igen
 meg vagyok elégedve, kérek még egy

küldeményt 6 frt 60 krért.

Nagym. Bánffy báróné.

A küldeményt megkaptam és azzal nagyon meg vagyok
 elégedve.

Gáád, Magyarország, 1898. szept. 1.

Chotek-Gudenus C. grófné.

A mintával nagyon meg vagyok elégedve és kérem az
 egész összeállítását.

Sopron, 998-0-4

Marschall báróné.

PAULA-VIZ. P

A legjobb gyógyvíz gyomor-, bél-, vese-, alhasi bántalmaknál, női és bőrbetegségek ellen. Számos előkelő orvos által ajánlva. Kiváló jó hatású főfájás émelygés és felbőgés ellen, nemkülönböztetve aranyérképződés megakadályozására. A keserű-vizek hatásával azon előnyt egyesíti, hogy

nem keserű,

hanem

kellemes ízű.

1 drb literes üveg ára 25 kr., 25 drb literes üveg rekeszben utánvétellel, vagy előleges pénzbeküldés ellenében 6 frt.

Bérmentesen lármelelyk vasuti állomáshoz szállítja.

Viszontelárusítóknak aranyéremény stb.

Megrendelhető mindenütt és a

PAULA

gyógyforrás részvény-társaság központi irodájában.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 58.

Debreczeni képviselő és főelárusító

Huszár Károly.

Legalkalmasabb

ujévi ajándék

gyárosok, iparosok és kereskedők részére modern kivitelű, díszes tüköryomású

Reklám-Naptárak

a legkülönbözőbb színekben, a megrendelő saját özégyomással aranyban vagy ezüstben.

Naptárak színnyomatu hátrészszel

évi tömb kék vagy piros özégyomással darabonként 10 krtól feljebb megrendelhető

SALZER J.

reklámcsikkgyárban

Budapest, IV., Hajó-utca 10. sz.

hazánk legelső és legnagyobb vállalata e téren.

Reklám-hirdetési táblák díszes arany vagy ezüst özégyomással.

Külön berendezés kis és nagy, valamint maché-

csomaghordó fogantyúk

készítésére özégyomással.

Papirlencztányérok domboru vagy színes özégyomással. Indianer kapszlik, torta-papírok, bombon-töltesérek cukrárszok részére.

Árjegyzék ingyen és bérmentesen.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer.	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
2	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200

15650 a 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000** melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **ujból** **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyet a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt
fél " " " " 3.—
" negyed " " " " 1.50
" nyolcad " " " " —.75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november hó 17-ig

a húzás napjáig hozzánk beküldeni.

Török A. és TSA.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárusítói

Budapest, V. Váci-körút 4a.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa uraknak Budapest.**

Kérek részemre ..... I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet hivatalos tervezettel együtt küldeni. 993 12 10

Az összeget ..... frt) utánvételezzel kérem) a nem tetsző törlendő.
) postautalvánnyal küldöm.)

Pontos cím.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter özégyezés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, osász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

A ki (eskór-, görcsök- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló fizeteket. Kiváncra ingyen és bérmentesen megküldi a Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.

981 52 12